

Autor(ka): Anna Capouchová
Obor: Učitelství pro 1. stupeň základních škol
Datum odevzdání posudku: 21. 8. 2023
Oponent diplomové práce: PhDr. Jan Petr, Ph.D.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Didaktická hra ve výuce biologie člověka na 1. stupni ZŠ.

Práce obsahuje 84 stran textu, 8 stran příloh a cituje 74 literárních a dalších pramenů jako jsou zdroje ilustrací apod.

Autorka se ve své práci věnuje možnostem zařazení didaktické hry do výuky s cílem zatraktivnit výuku biologie člověka na 1. st. ZŠ.

Hodnocení obsahové stránky práce:

Vzhledem k tématu práce se zamýšlím nad jejím obsahem. Nejsem si totiž jistý, zda jde o hry v pravém slova smyslu. Obvykle se u navržených aktivit jedná spíše o určitým způsobem rozšířený kvíz a vesměs stojí na systému otázka - odpověď. Možná právě proto nevykazovala experimentální skupina výrazně lepších výsledků ve znalostech ve srovnání s kontrolní skupinou a považuji to za slabinu práce. Hry by měly navodit situaci, kdy je pro další postup potřeba učinit nějaké rozhodnutí či akci umožňující další kroky. Nakonec i v Literárním přehledu autorka prezentuje řadu definic her, ze kterých by mohla vycházet ve svých návrzích. Na druhé straně autorka podává poměrně dobrý přehled a obecnou klasifikaci didaktických her spolu s možnostmi jejich použití ve výuce. Důležité také je, že autorka v práci podrobně analyzuje učivo biologie člověka na základě obsahu učebnic pro 1. st. ZŠ. Pro návrhy aktivit je to zcela nezbytné.

Cením si toho, že diplomantka nezůstala jen u návrhů her nebo jejich prostém ověření z hlediska formální stránky jako je srozumitelnost zadání, srozumitelnost pravidel nebo časová dotace apod. V práci je také sledována účinnost zařazení her v porovnání s běžnou výukou bez přítomnosti těchto aktivit. To je dobré. Nemyslím si ale, že je nutné čtenáři vysvětlovat, jak se počítá aritmetický průměr či další hodnoty. Není také příliš vhodné používat liniové grafy pro diskrétní (nespojité) veličiny (str. 67). Postrádám také informaci, pro jakou věkovou kategorii jsou hry určeny. Z kontextu částečně vyplývá, že by se mohlo jednat o 2. třídu, ale buď to není nikde napsáno nebo je to velmi nenápadně skryto v textu.

Nelíbí se mi zadání jedné z her, konkrétně na stránce 38, kde se v motivačním textu objevuje pojem „zlá paní učitelka“. Obávám se, že to asi příliš vzájemným vztahům učitel – žák – rodiče příliš nepomáhá. Rovněž zakončení hry sladkou odměnou v podobě bonbonů (str. 51) není z hlediska správné výživy (učíme biologii člověka) příliš výchovné. Také zařazení zájce v úkolu č. 6 (str. 57 – 58) je poněkud neorganické. Na str. 55 u úkolu založeném na ochutnávání tekutin není komentována hygiena. Někdy není čtenáři na první pohled jasné, jaké je zadání úkolu a jak se má postupovat při řešení, kam má žák zapsat výsledky nebo co přesně k tomu potřebuje. Bylo by vhodné tyto partie podrobněji rozpracovat. Chápu, že autorka v tom jasno má, ale čtenář či potenciální realizátor návrhů se ztrácí.

Jedním z pozitivních znaků předložené práce je dobře provedená Diskuse. Takto by měla tato kapitola vypadat z hlediska obsahu, i když formulačně text poněkud klopýtá.

Hodnocení formální stránky práce:

Po formální stránce práce splňuje požadavky kladené na úpravu kvalifikačních prací. Práce má logickou strukturu a je členěna podle obvyklých zvyklostí. Celou práci však provází chybná forma citačních odkazů. Literatura je citována a je zřejmé, že autorka úzkostlivě dbá na to, aby všechny převzaté informace ozdrojovala, ale nedodržuje při tom zavedenou normu. Mám na mysli především uvádění zkratk křestních jmen u odkazů v textu.

Pozitivně hodnotím i velký objem práce při přípravě výukových/herních materiálů. Autorka připravila soubory karet a dalších materiálů pro jednotlivé hry. Připravit soubory materiálů v dostatečném počtu pro celou třídu bylo jistě pracné.

Z hlediska jazykové správnosti textu nemám zásadnější připomínky, i když se autorka někdy nevyhnula překlepům (str. 55 „jakou chuť měli jednotlivé nápoje“) nebo formulačním nepřesnostem (str. 45 – nejde o popis horní končetiny, nýbrž popis ruky).

Závěr:

Autorka navrhla několik herních aktivit zaměřených na biologii člověka a současně provedla orientační výzkum jejich efektivity. Přes hlavní pozitivum práce, kterého si cením, tedy návrh aktivit a technické zpracování pomůcek plus realizace výuky, mám výhradu k tomu, zda jde skutečně ve všech případech o hry v pravém slova smyslu. Přesto považuji práci za přínosnou, která přináší inspirační zdroj pro inovace výuky biologie člověka na 1. st. ZŠ.

Předložená práce dle mého názoru odpovídá po stránce obsahové i formální požadavkům na kvalifikační práci uzavírající navazující magisterské studium Učitelství pro 1. st. základní školy.

Proto ji doporučuji k obhajobě.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: velmi dobře

PhDr. Jan Petr, Ph.D. v. r. _____

Podpis oponenta diplomové práce

V Českých Budějovicích dne 21. 8. 2023

Stupeň klasifikace	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------------	---------	-------------	-------	-----------